

KOCAMAN KÜÇÜK DENİZ

Yazar : Süleyman Bulut
Çizer : Mustafa Delioğlu
Yayınevi : Can Çocuk Yayınları
Okuyan Kişi : Demet Evgar
Yaş Aralığı : +3 Yaş

Kocaman deniz, içinde balıkları ve pırlıl pırlıl sularıyla çevresine neşe saçardı. Her gören onu izlemeye doyamaz, berrak sularını seyre dalardı. Fakat bir gün insanlar geldi ve deniz küçülmeye başladı. Gelin, denizin neden küçüldüğünü beraber öğrenelim!

Yeni Kelimeler Öğreniyoruz

Sevgili ebeveynler, çocuğunuzun kelime dağarcığını zenginleştirmenin yollarından biri de ona hikayeler anlatmaktır. Çocuğunuz dinlediği hikayeler sırasında anlamını bilmediği kelimeler duyabilir. Bu kelimelerin anlamlarının basit bir şekilde açıklanması, hikayeyi daha iyi anlayabilmesini ve kelime dağarcığının gelişmesini sağlar. Çocuğunuzun kelime dağarcığının gelişmesi, onun dil gelişimi ve gelecek yıllardaki okul başarısı için çok önemlidir.

Okuyan Bir Gelecek projesinde de okunan her hikaye ile öğrenilmesi hedeflenen kelimeler bulunmaktadır. Bu kelimeleri günlük yaşamınızda ara ara çocuğunuzla sohbet ederken kullanmanız çocuğunuzun bu kelimeleri öğrenmesini kolaylaştıracaktır.

Öğrenilmesi Hedeflenen Kelimeler

Berrak : Temiz, parlak, pırlıl pırlıl demektir. Çok temiz olan sulara ya da havaya berrak deriz. Kitapta da insanlar denize çöplerini atmadan önce deniz çok berrakmış.

Moloz : Binaları yaparken ortaya çıkan ve kullanılmayan taşlardır. Kitapta insanlar, binalarını yaparken oluşan molozları denizin içine atmıştı.

Sohbet Ediyoruz

Hikayeyi dinlerken, gerçekleşecek olaylarla ilgili çocuğunuzun tahminde bulunması için ona sorular sorabilirsiniz. Bu sorular aynı zamanda çocuğunuzun dikkatini hikayeye çekmenizi de kolaylaştırır. Örneğin Kocaman Küçük Deniz kitabını okurken aşağıdaki soruları sorabilirsiniz.

- 1. İnsanlar bu atıkları denize attıklarında neler olacak acaba?** (“...Başladılar inşaat atıklarını denize atmaya!” cümlesinden sonra bu soruyu, çocuğunuzun dikkatini kitaba çekmek için sorabilirsiniz.)
- 2. Deniz geri gelecek mi sence?** (“... geri gelir mi acaba, kimse yanıt veremedi ona” diye biten sayfanın sonunda bu soruyu sorabilirsiniz.)

Hikayeyi dinledikten sonra, çocuğunuza çeşitli sorular sorarak hikaye hakkında sohbet edebilirsiniz. Kocaman Küçük Denzi kitabını okuduktan sonra aşağıdaki soruları sorarak hikaye hakkında fikirlerini ifade etmesini sağlayabilirsiniz.

1. Deniz neden küçülmüş?

Yanıtı: İnsanlar molozları ve çöpleri denize attıkları için deniz kirlenmiş ve suyu azalmaya başlamış.

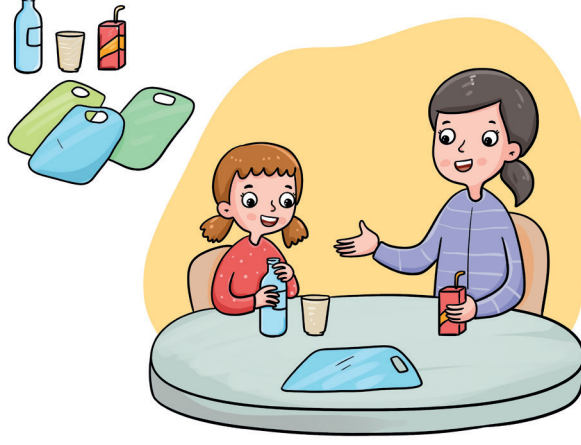
2. İnsanlar çöpleri denize atmak yerine ne yapabilirlerdi?

Etkinlikler

1. Geri dönüşüm kutusu yapıyoruz

Hedef : Çocuğunuzun doğayı koruma bilincini geliştirmek.

Malzemeler : Cam, kağıt ve plastik maddeler, üç adet torba.

Etkinlik Adımları :

- Çevre kirliliğinin doğaya zarar verdiği hakkında çocuğunuzla konuşun. Doğaya çöplerimizi, atıkları, molozları attığımızda hayvanlara, ağaçlara, çiçeklere zarar verdiğimizizi açıklayın. Örneğin, **“Kitabımızda da olduğu gibi denize atıklarımızı attığımızda denizler kirlenir. Yolda yürürken elimizdeki yiyeceğin paketini yere atarsak yollar kirlenir. Doğaya, sokağa, bahçeye plastik malzemeleri attığımızda bu maddeler doğanın kirlenmesine sebep olur.”** gibi farklı örnekler verebilirsiniz.
- Sonrasında evde bazı şeyler yaparak doğaya zarar vermeden yaşayabileceğinizi söyleyin.
- Çevreyi kirliletmemek için, evimizdeki bazı maddeleri tekrar tekrar kullanarak çevreye daha az zarar verdiğimizizi açıklayın. Örneğin; kağıt mendil kullanmak yerine masayı bir bezle silip, sonra yeniden bu bezi kullanabileceğinizi ya da her seferinde küçük plastik şişelerde su içmek yerine suları mataraya doldurup, bu matarayı tekrar tekrar kullanabileceğinizi anlatın.
- Çocuğunuza geri dönüşüm kavramından kısaca bahsedin. Kullandığımız eşyaların yapıldığı materyallerin belirli işlemlerden geçerek tekrar kullanılabilirdiğini söyleyin. Cam şişelerin geri dönüşüme gönderildiğinde, yüksek sıcaklıklarda eritildiğini ve yeniden şişe yapıldığını, kullanılmış kağıtlardan da yeniden temiz kağıtlar yapıldığını söyleyebilirsiniz.
- Sohbetin ardından cam, plastik ve kağıttan yapılmış olan çeşitli maddeleri önünüze koyun.
- Çocuğunuzun bu maddeleri teker teker eline alıp incelemesine fırsat verin. Bu maddeler arasındaki farklılıkları konuşun. Örneğin; **“Cam, plastiğe göre daha serttir. Kağıt eğilip bükülebilir ancak cam eğilemez, kırılır.”** diyerek incelerken malzemelerin farklılıklarına dikkat çekin. Açıklama yaparken farklı özellikleri olduğu için, bu maddeleri farklı torbalara koymanız gerektiğini ancak böyle yeniden kullanılabilirdiğini belirtin.
- Bu maddeleri torbalarda biriktireceğinizi ve sonra geri dönüşüm için toplanan alanlara götürüp bırakacağınızı anlatın.
- Geri dönüşüm kutularını kullanmayı alışkanlık haline getirmesi için düzenli olarak çocuğunuzunuzu teşvik edin. Belli aralıklarla geri dönüşüm kutularını teslim almaları için belediyeden destek isteyebilir ya da kendiniz toplama alanlarına kutuları götürebilirsiniz.
- Dilerseniz sonrasında çevre kirliliği ya da geri dönüşüm ile ilgili çocuğunuzun yaşına uygun bir belgeseli beraber izleyebilirsiniz.

2. Temiz Sular

Hedef

: Çocuğunuzun doğayı koruma bilincini geliştirmek.

Malzemeler

: İçi görülebilen iki kap, su, talaş ya da yaprak, meyve/sebze kabukları, sıvı yağ, çatal/kaşık gibi demir parçaları, kağıt parçaları, eldiven, maşa, süzgeç.

Etkinlik Adımları :

- Kocaman Küçük Deniz kitabı hakkında çocuğunuzla konuşun. Kitapta insanların denizin içine attıkları maddeler sebebiyle denizin nasıl kirlendiğini hatırlayın.
- Kirli bir denizin nasıl olduğunu görmek için, kirli bir su birikintisi hazırlayacağınızı söyleyin.
- Çocuğunuzla beraber kabın içine su doldurun. Çocuğunuzdan yağı suya dökmelerini ve talaş, yaprak, kabuk gibi malzemeleri suyun içine atmasını isteyin ve suyu karıştırın.
- Bir süre bekledikten sonra suyun içindekileri temizleyeceğinizi söyleyin. Ona eldiven, maşa ve süzgeç vererek suyun içindeki çöpleri toplamasını isteyin. Bunları sudan çıkararak boş bir kaba koyabilir.
- Bu sırada denizlerin de eğer dikkat etmezsek bu şekilde kirleneceğini ve temizlemenin çok zor olduğuna dikkat çekebilirsiniz.
- Pek çok malzemeyi sudan çıkarmasına rağmen suyun yağlı olduğu için hala kirli olduğunu vurgulayın.
- Doğanın kirlenmemesi için neler yapılabileceği hakkında konuşun. **“İnsanlar çöplerini denize bırakmamalı, çöpler geri dönüşüme atılmalı. Bu sayede çevre kirliliği önlenmiş olur. Herkes kendi evindeki çöpleri kağıt, plastik ve cam olarak ayırarak geri dönüşüme gönderebilir.”** gibi fikirler hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz.

